

Lävistävä silmävamma (avoin silmävamma)

Lääkärikirja Duodecim

22.12.2021

Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen



- Oireet
- Tutkimukset
- Hoito
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Lävistävä silmävamma eli avoin silmävamma tarkoittaa vauriota, jossa silmämunan seinämä on rikkoutunut.
- Usein tilanteen vakavuus on ilmiselvä paljain silmin katsottuna. Silmän rakenne on lytyssä, silmä on epämuotoinen ja potilas ei näe silmällä.
- Jos silmässä epäillään lävistävää vammaa, potilas tulee toimittaa viipymättä sairaalaan makuuasennossa.

Joskus vaurion laatu ei kuitenkaan ole välttämättä selvä. Jos näöntarkkuus on vielä kohtalainen ja haava on piiloutunut silmän sidekalvon alaisen verenvuodon alle, eivät oireet ole niin selkeät. Jos vamma on syntynyt esimerkiksi vasaroidessa metallia tai poranterän katketessa, tulee lävistävän vamman mahdollisuus huomioida.

Jos silmässä epäillään lävistävää vammaa, potilas tulee toimittaa viipymättä sairaalaan makuuasennossa. Silmää ei saa painella, sitä ei saa pyyhkiä millään eikä siihen saa laittaa lääkkeitä ennen lääkärin suorittamia tutkimuksia. Jos silmässä on vierasesine ja epäillään lävistävää vammaa, ei vierasesinettä saa poistaa.

Oireet

Voimakkaasti alentunut näöntarkkuus on usein selkeä oire. Silmän kipu ja silmän kudosten tunkeutuminen haavasta ovat selkeitä merkkejä. Avoimeen silmävammaan voi liittyä silmän liikerajoitus.

Silmän sidekalvon alla oleva, koko silmän kattava verenvuoto edellyttää aina silmälääkärin suorittamia jatkotutkimuksia. Vammasta voi olla seurauksena myös vammakaihi, jolloin näöntarkkuus voi alentua välittömästi kaihin seurauksena.

Tutkimukset

Silmän alue tutkitaan biomikroskoopilla, ja silmäkuopan alueesta ja silmästä otetaan tietokonekerroskuvaus. Näillä tutkimuksilla poissuljetaan vierasesineen mahdollisuus.

Hoito

Avoimen silmävamman hoitona on leikkaushoito. Leikkaus tehdään viimeistään kahden vuorokauden sisällä vammasta. Kuljetusten ajaksi potilaan molemmat silmät peitetään kevyesti harsotaitoksella.

Antibioottihoito tulee aloittaa kuuden tunnin sisällä vamman syntymisestä. Lääkkeenä käytetään esimerkiksi kefuroksiimia tai levofloksasiinia.

Pahoinvoinnin hoitamiseksi voidaan käyttää metoklopramidia ja kivun hoitoon esimerkiksi ibuprofeenia ja tramadolia.

Jäykkäkouristusrokotus tarkistetaan ja tarvittaessa annetaan tehosteannos, ellei rokotus ole voimassa.

Artikkelin tunnus: dlk01223 (027.047)
© 2022 Kustannus Oy Duodecim